

DNA in strafzaken: een analyse van het gebruik

Caroline Stappers

26 april 2018

Federale Overheidsdienst **Justitie**
Service public fédéral **Justice**

DNA

- Bevat genetisch informatie
 - Uniek voor ieder individu (m.u.v. identieke tweelingen)
 - Gelijk in iedere cel (bv. speeksel, bloed,...)
 - Stabiel gedurende het leven
- ➔ Krachtig middel voor het opsporings- of gerechtelijk onderzoek

Operationele implicaties forensisch DNA

- Het analyseren en beter begrijpen van het gebruik van DNA in strafzaken vanaf het moment dat de politie DNA-sporen heeft verzameld tot op het moment dat deze de DNA-databank bereiken
- Welke elementen beïnvloeden dit gebruik?
 - ➔ Hoe wordt DNA gebruikt in strafzaken?
 - ➔ Hoe kan dit gebruik worden verbeterd?

DNA in een opsporings- of gerechtelijk onderzoek

1. Het verzamelen van sporen op de plaats delict (politie)
2. De beslissing om een spoor te analyseren (parket/onderzoeksrechter)
3. Analyse van verzamelde sporen die kunnen resulteren in een DNA-profiel (DNA-labo)
4. Vergelijking van de bekomen profielen en eventuele registratie in de nationale DNA-databank (NICC)

DNA in een opsporings- of gerechtelijk onderzoek

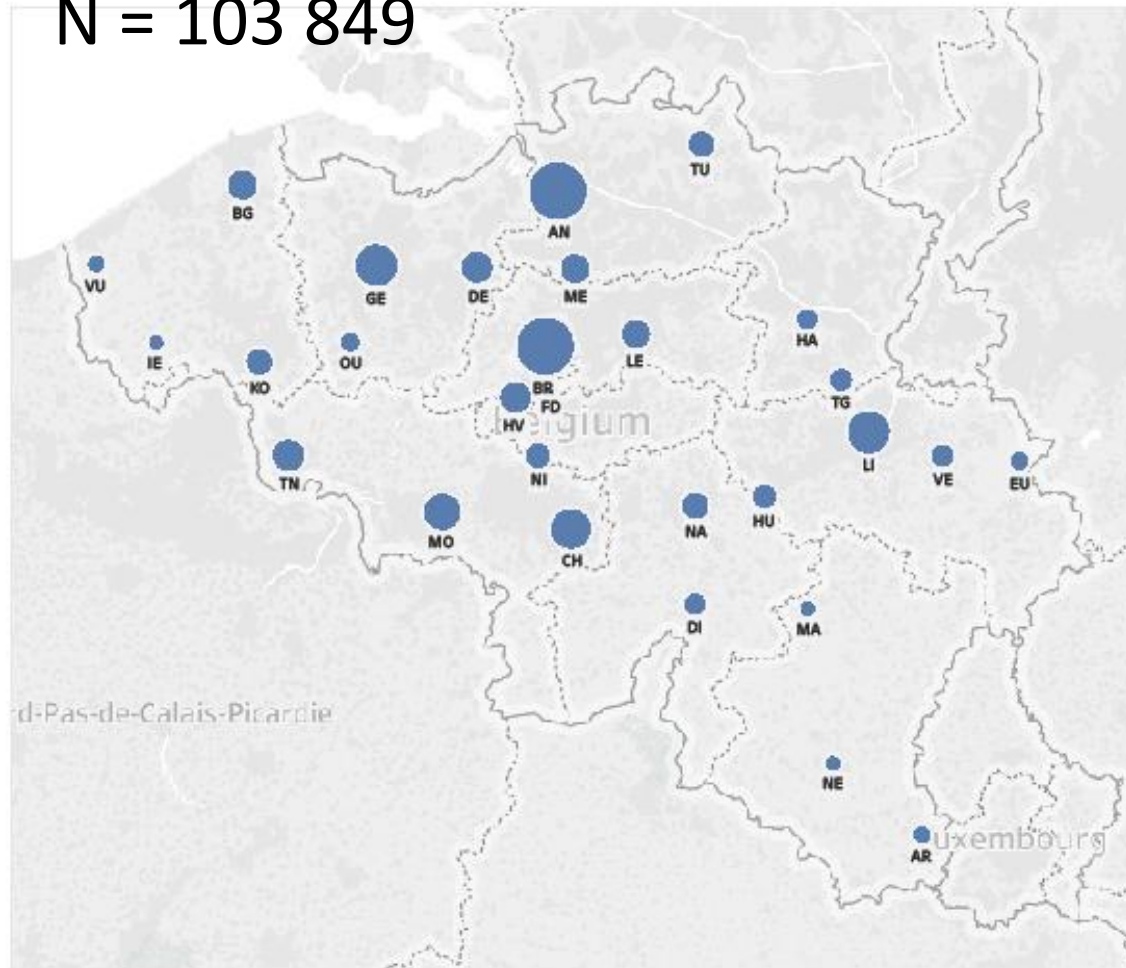
- ~~1. Het verzamelen van sporen op de plaats delict (politie)~~
2. De beslissing om een spoor te analyseren (parket/onderzoeksrechter)
3. Analyse van verzamelde sporen die kunnen resulteren in een DNA-profiel (DNA-labo)
4. Vergelijking van de bekomen profielen en eventuele registratie in de nationale DNA-databank (NICC)

Methode

- Analyse data LTWP
 - 2014-2015
 - Bepalen van het aantal behandelde dossiers met DNA
 - Per arrondissement
 - Per type delict
- Dossierstudie
 - Gebaseerd op data van LTWP
 - 2014-2015
 - 3 arrondissementen
 - Twee misdrijftypes
- Interviews
 - Parketmagistraten
 - Onderzoekrechters

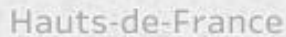
Per arrondissement: behandelde dossiers

■ N = 103 849

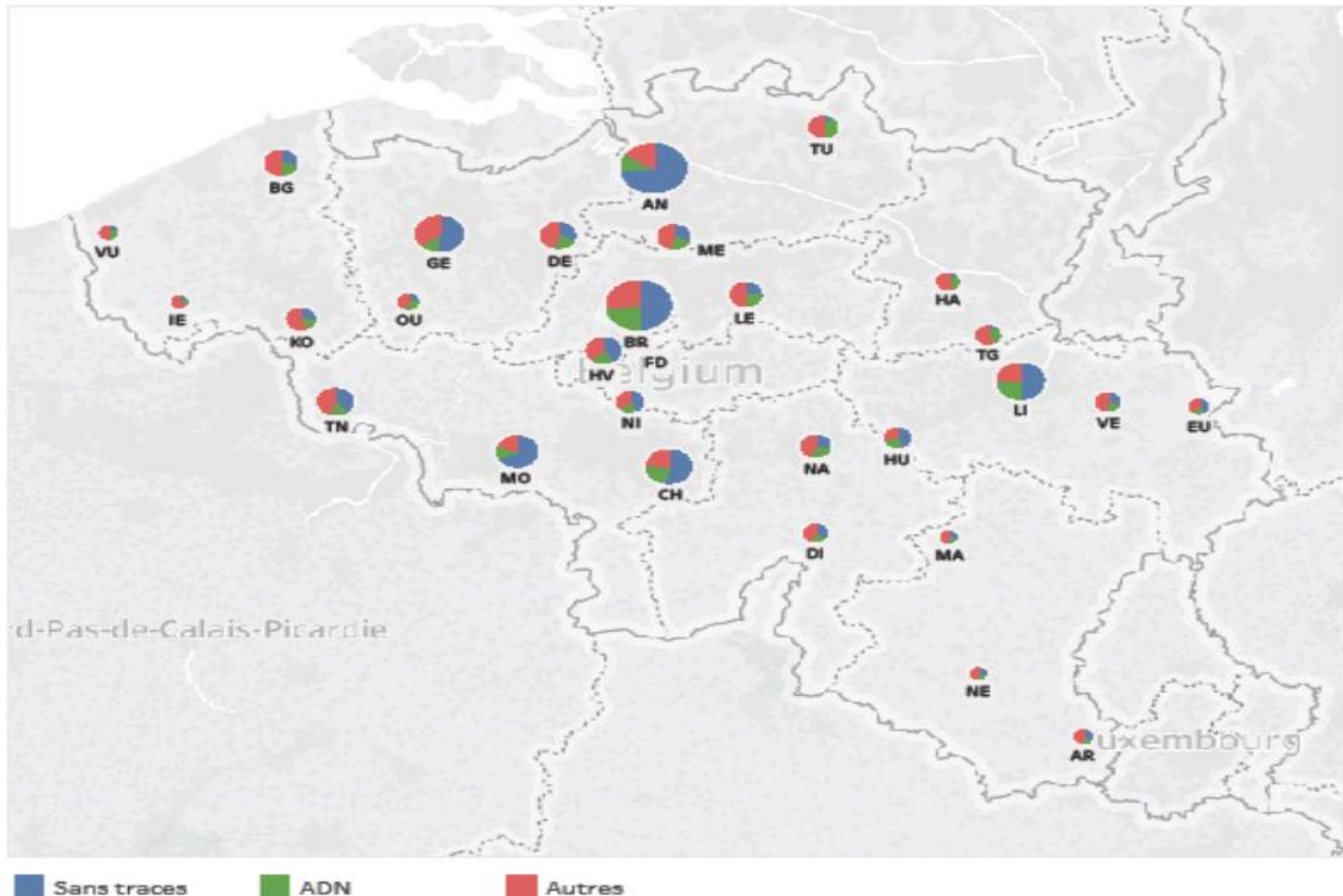

Number of Records

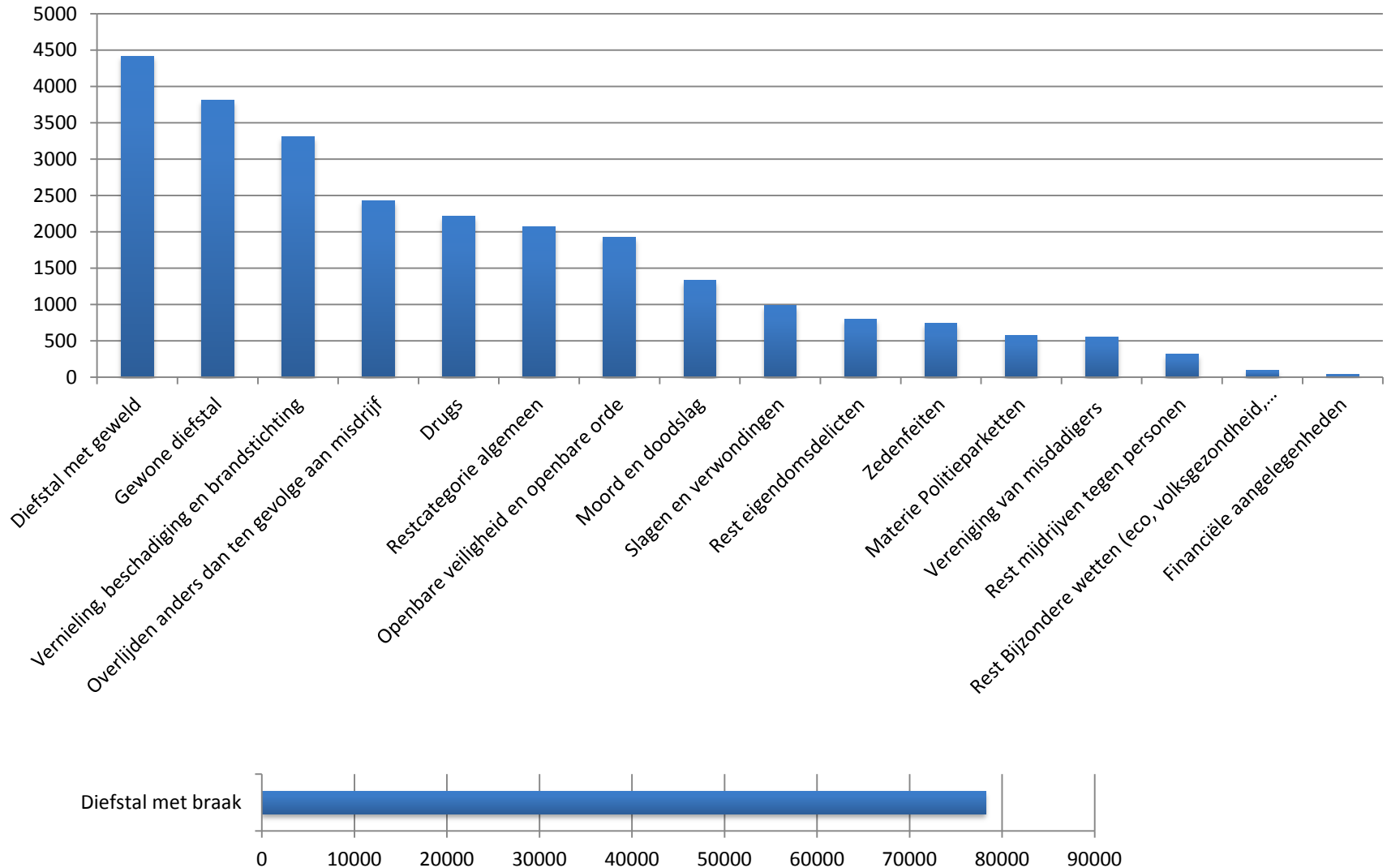

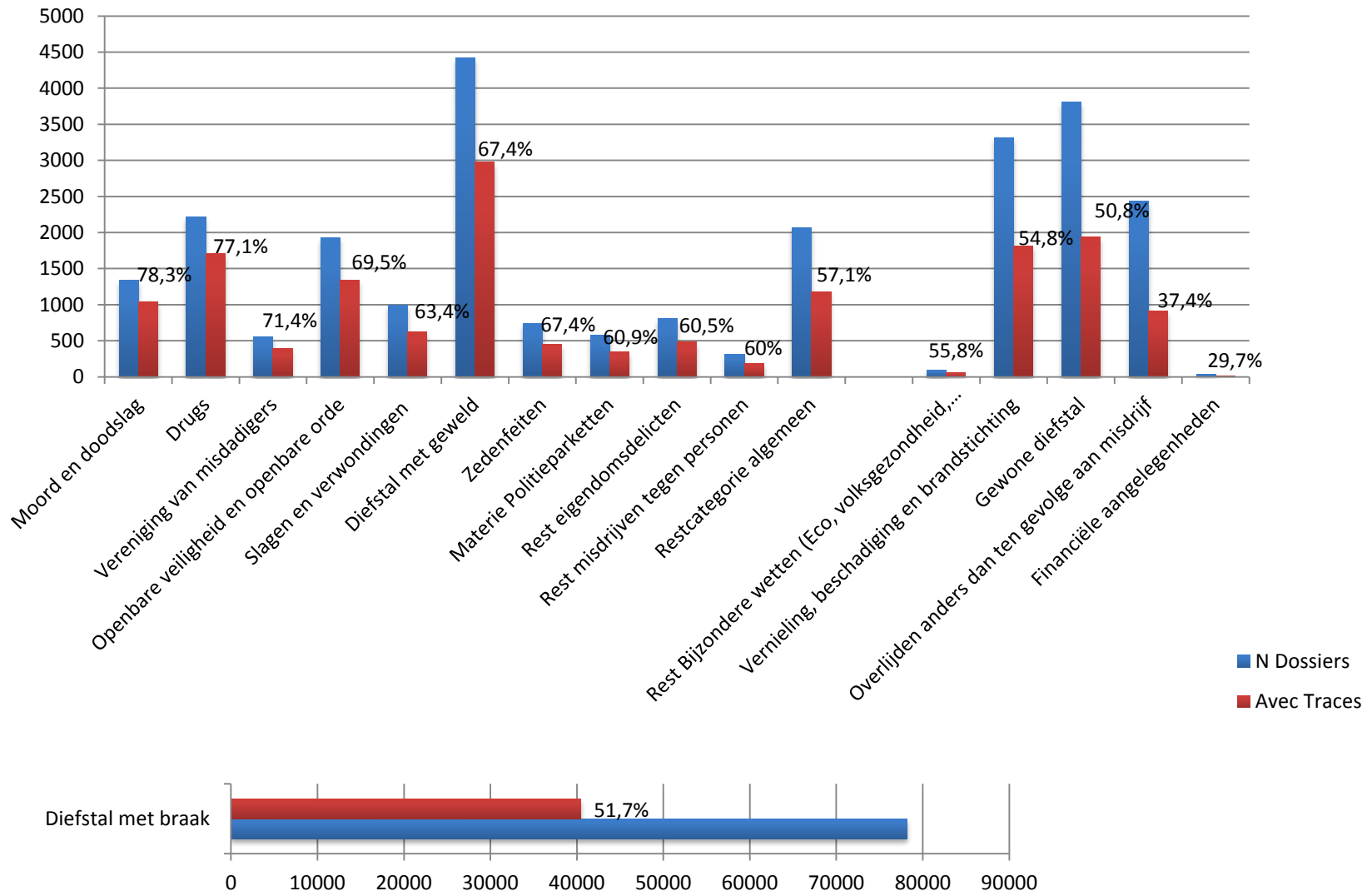
Per arrondissement: dossiers met DNA-sporen

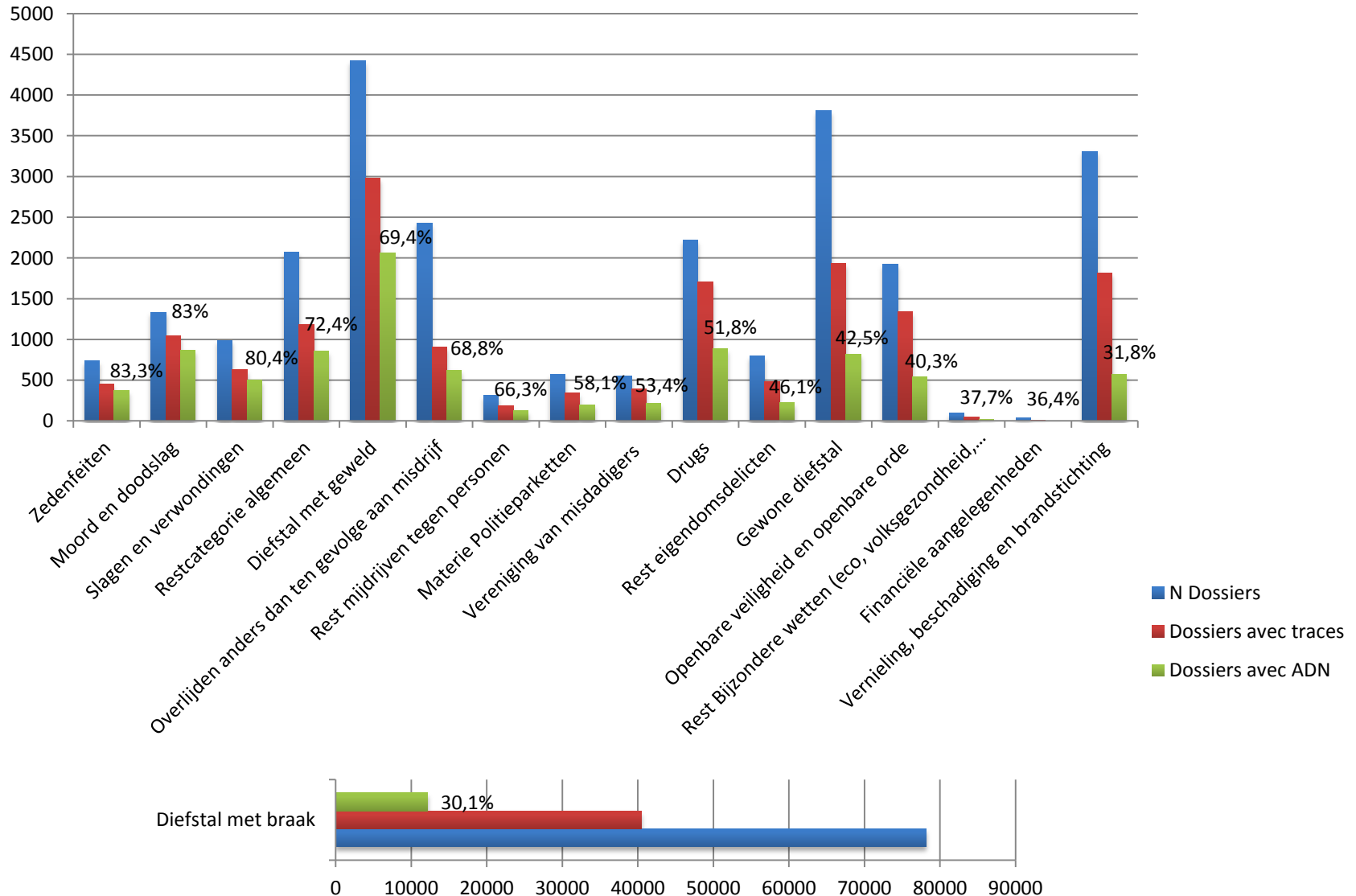
Per misdrijftype: behandelde dossiers

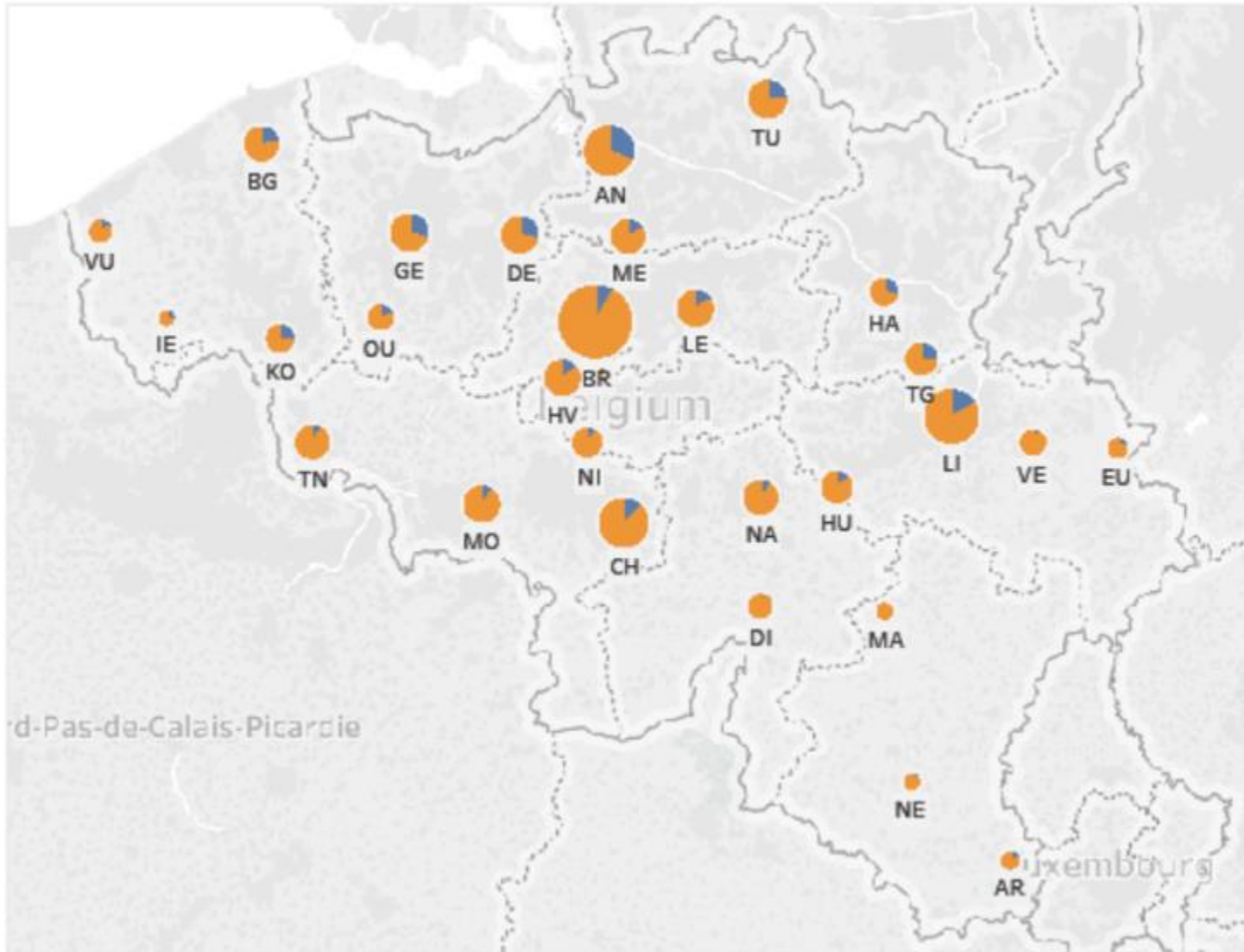
Per misdrijftype: behandelde dossiers met sporen

Per misdrijftype: behandelde dossiers met DNA-sporen

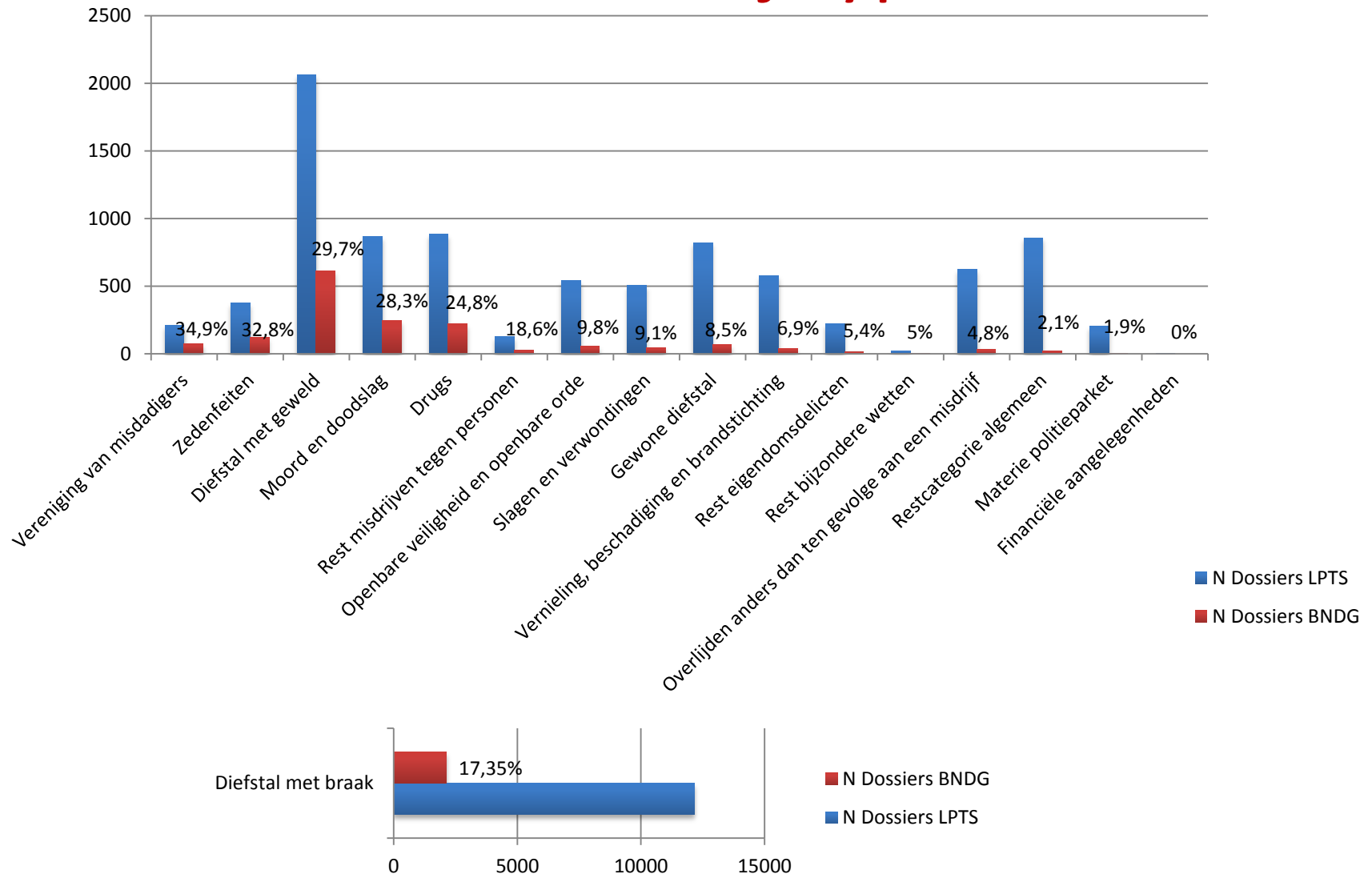
Profielen in de NGDB per arrondissement

N = 4101

Dans BNDG
Pas dans BNDG

DNA in de databank: per misdrijftype

Dossierstudie

- Geselecteerd via LIS
 - 2014-2015
- 3 arrondissementen
 - Antwerpen
 - Luik
 - Brussel
- 2 misdrijftypes
 - Diefstal braak (MC 17)
 - Moord en doodslag (MC 30)

Dossierstudie

	Diefstal braak	Moord en doodslag	Totaal
Antwerpen	8	6	14
Brussel	8	5	13
Luik	13	8	21
Totaal	29	19	48

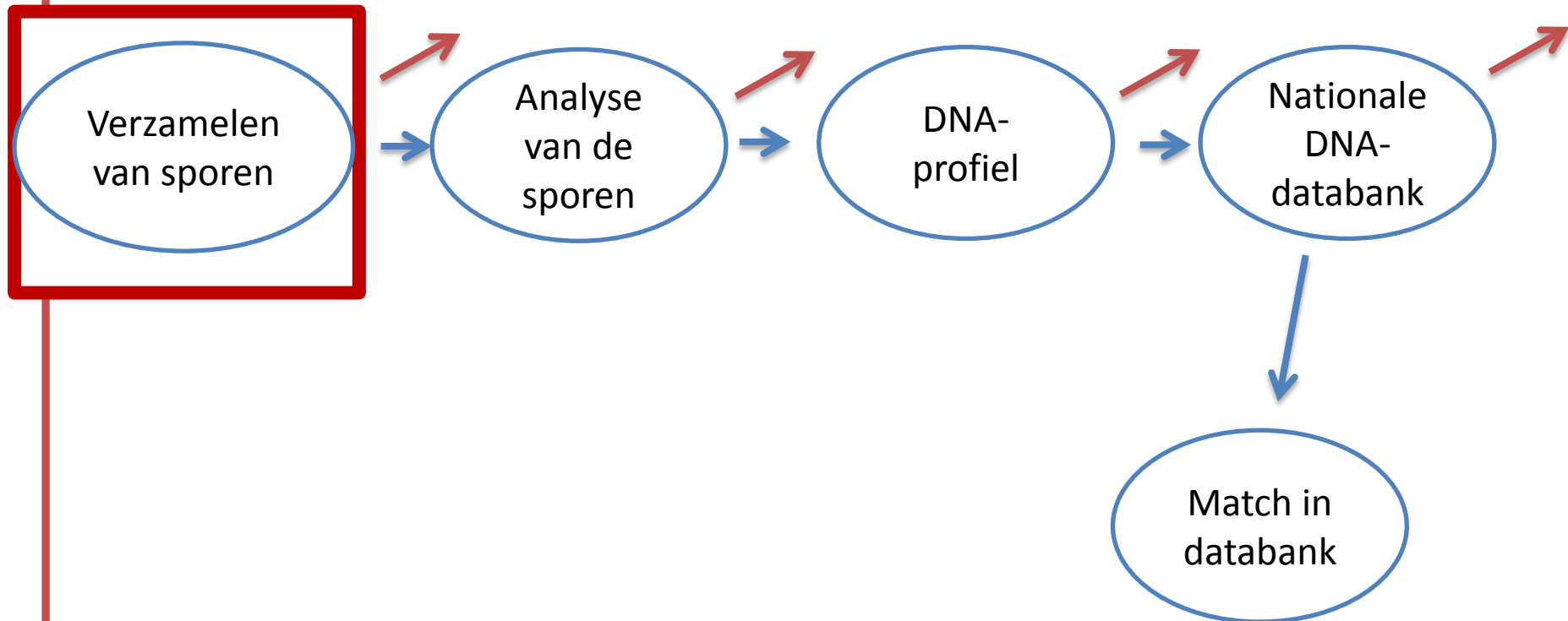
Analyse van de dossiers

- Verzamelen van de sporen
- Analyse van de sporen
- Resultaat van analyse
- Bruikbaarheid (bijdrage aan het onderzoek)

Verzamelen van sporen

- DNA-proces

Uitval

Verzamelen van sporen

- 505 verzamelde biologische sporen

	Diefstal braak	Moord en doodslag	Total
Antwerp	44	78	122
Brussels	44	137	181
Liège	47	155	202
Total	135	370	505

Verzamelen van sporen

■ Type verzamelde sporen

	Plaats delict	Verdachte	Slachtoffer	Intervenant
Diefstal	135	0	0	0
Moord en doodslag	349	15	4	2
Total	484	15	4	2

- ➔ 95,8% zijn sporen verzameld op de PD
- ➔ Referentiestalen enkel bij moord en doodslag

Verzamelen van sporen: interviews

- Verzamelen sporen
 - Betere opleiding basispolitie
 - Maximale verzameling
 - “Er kan een moment komen dat je het nodig hebt.”

Verzamelen van sporen: interviews

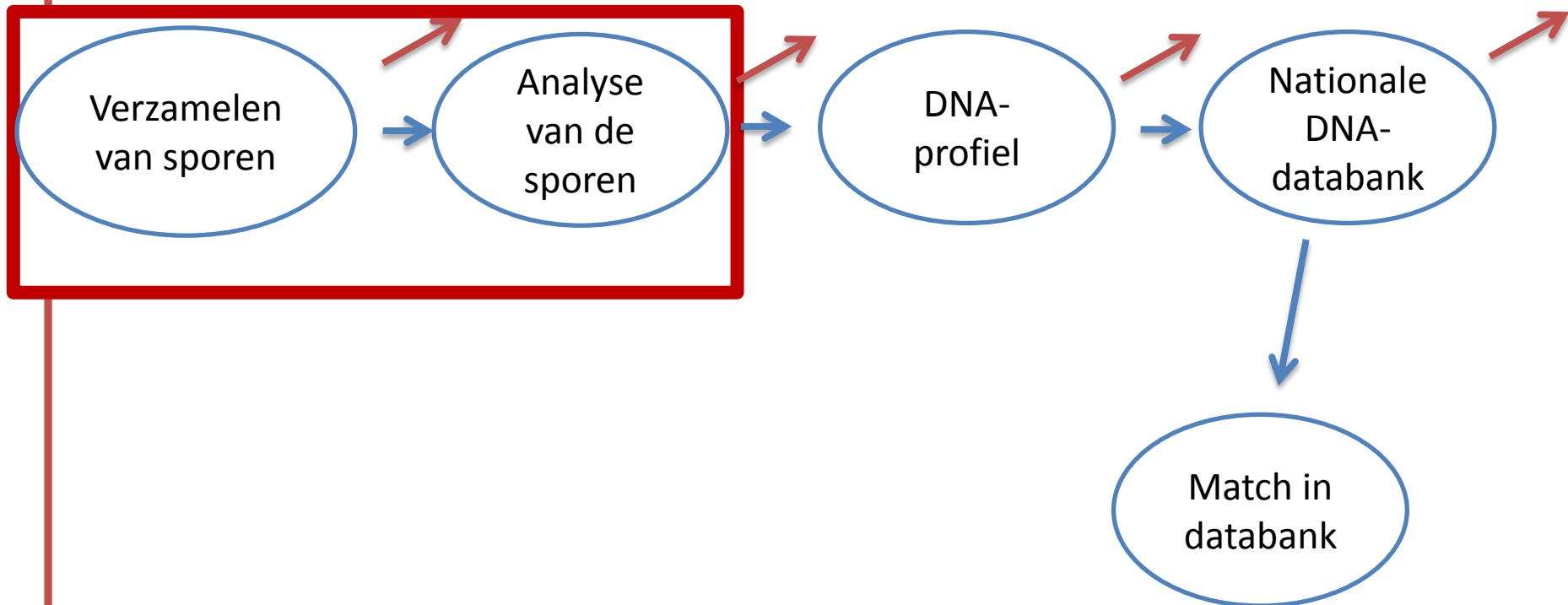
- Referentiestalen
 - MC 17: nooit (uitz.: 1 onderzoeksrechter)
 - Probleem?
 - Tijdrovend - werklast
 - Kostprijs
 - Geen relevantie voor bewijsvoering t.a.v. verdachte
 - MC 30: indien nuttig voor onderzoek + autopsie

MAAR: toch zekere bewustwording dat het in sommige gevallen toch nuttig kan zijn om een staal van het slachtoffer te verzamelen en analyseren

Analyse van sporen

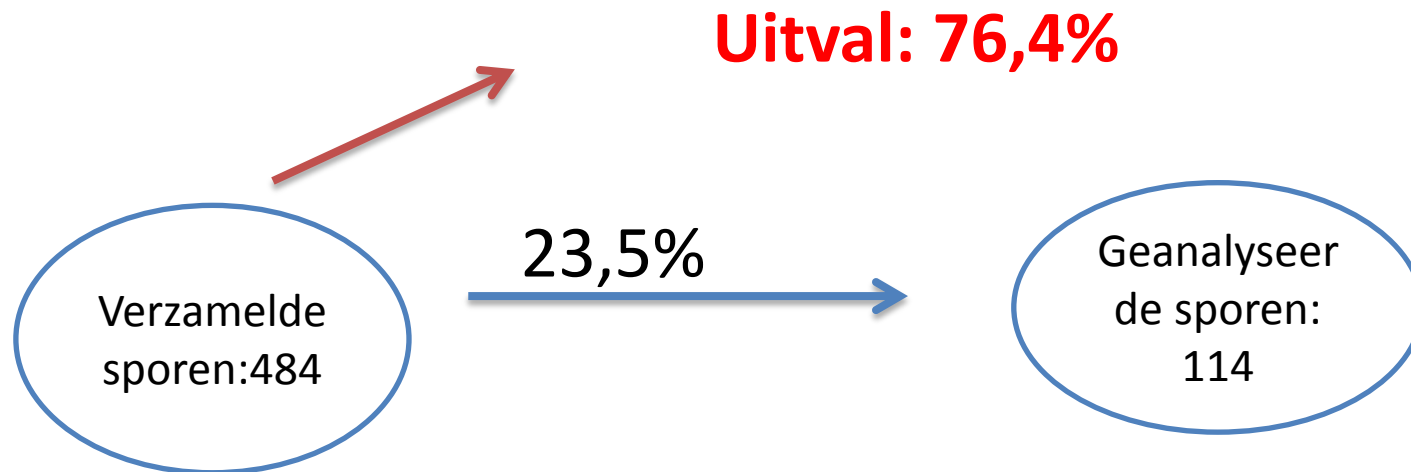
- DNA-proces

Uitval

Analyse van de sporen

- Sporen

Analyse van de sporen

- Dossiers:
 - Meer sporen in Antwerpen worden geanalyseerd
 - Meer sporen bij diefstal braak dan bij moord en doodslag

Analyse van de sporen: beleid

- Parket:
 - Prioriteiten / vervolgingsbeleid
 - Antwerpen: A1 + prioriteit = analyse
 - Geen systematiek behalve bij fenomenen
 - Budget
- Onderzoeksrechters
 - Dossier per dossier
 - Budget

Analyse van de sporen: tactische informatie

- 14 dossiers met een verdachte
 - Getuigen
 - Heterdaad
 - Telefonie –onderzoek
- Andere beschikbare informatie heeft nooit tot een verdachte geleid

Analyse van de sporen: tactische informatie

- Hard versus zacht bewijs
 - Vingerafdrukken
 - Getuigen
 - Camerabeelden
 - ...
- Tactische informatie uitputten alvorens DNA-analyses te vragen → Budget + tijd

Analyse van de sporen: Tabel 14

- Problemen bij dossierstudie
- Leidraad, maar niet bindend
 - Echter dikwijls gevolgd, eventueel trapsgewijs en in functie van de context
 - “Ik ben geen expert”
- Grote wetenschappelijke waarde
 - Probleem bloedsporen

Analyse van de sporen: verdachte

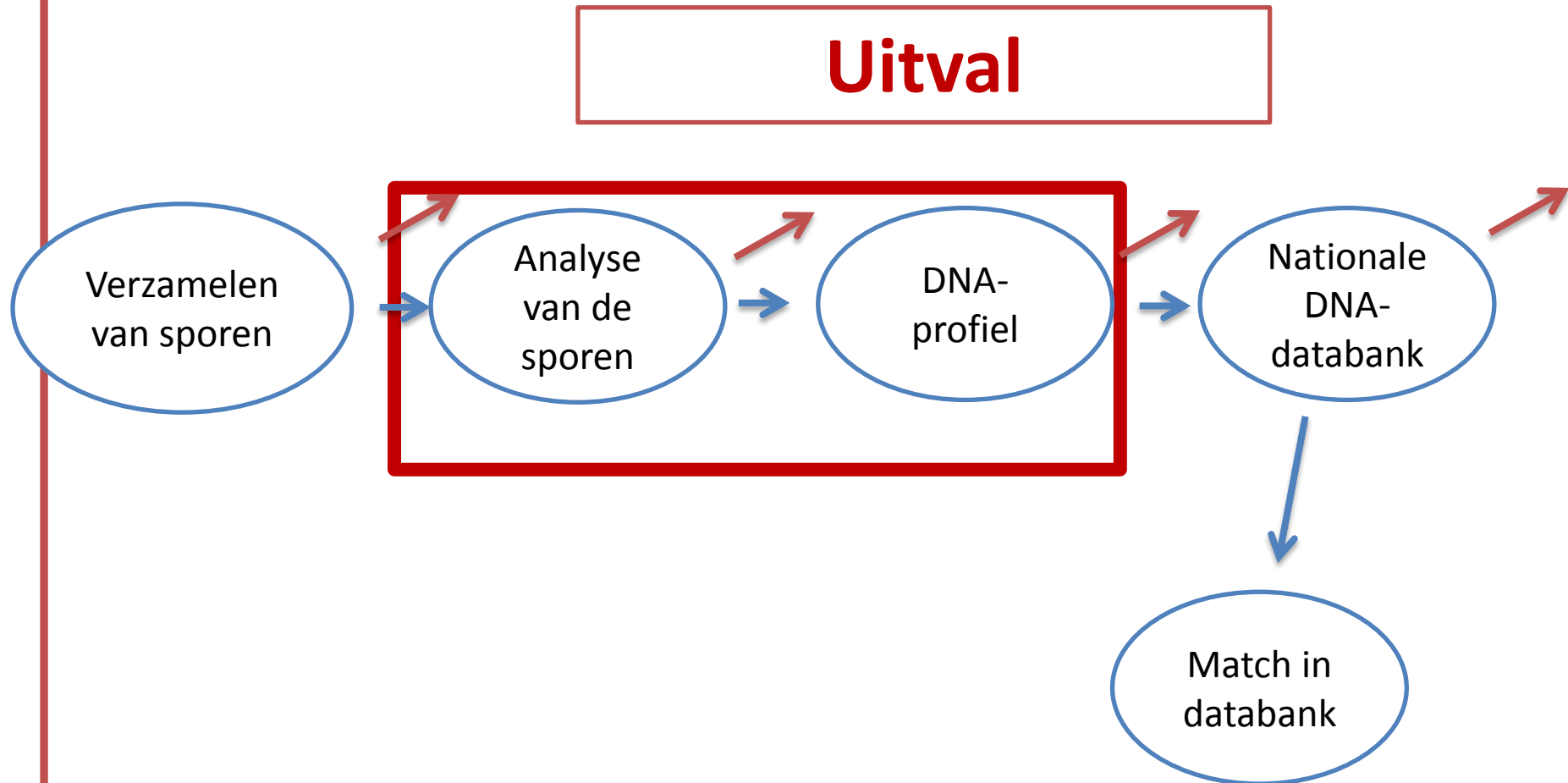
- Dossiers:
 - Geen verdachte: 33,3% van de verzamelde sporen geanalyseerd
 - Verdachte: 9,3% van de verzamelde sporen geanalyseerd
- Interviews
 - Verschil tussen MC 17 en MC 30
 - Bekentenis of niet
 - Budget
 - Tijd: voorlopige hechtenis

Analyse van de sporen: nut voor het onderzoek

- Krachtig bewijsmiddel
- Diefstal braak
 - Enige aanknopingspunt
- Iets nieuw bijdragen
- Doel: Identificatie verdachte

Resultaat van de analyse

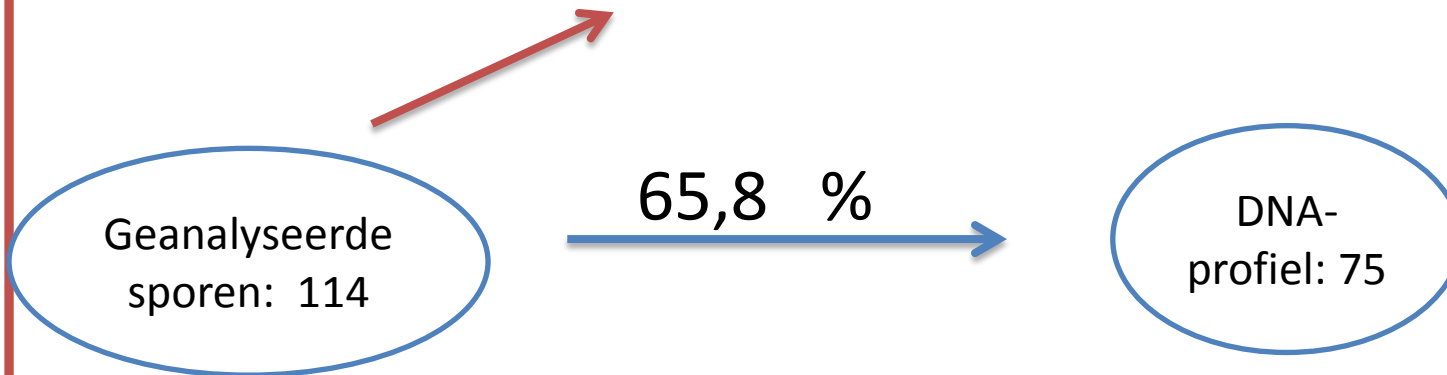
- DNA-proces

Resultaat van de analyse

- DNA-profiel (4 missings)

Uitval: 30,7%

Resultaat van analyse

- **Type profiel (N = 75)**

	Frequentie	Percentage
Enkelvoudig	35	46,7%
Mengprofiel 2p	22	29,3%
Mengprofiel +2p	11	14,7%
Te zwak	7	9,3%

Resultaat van analyse

- Type profiel afhankelijk van het type spoor (N = 75)

	Microsporen	Kledij	Objecten	Swab	Swab bloed
Enkelvoudig	0%	11,1%	19,2%	28,1%	86,6%
Mengprofiel 2p	0%	44,4%	23,1%	17,5%	13,3%
Mengprofiel +2p	0%	22,2%	15,4%	8,8%	0%
Te zwak	0%	22,2%	11,5%	3,5%	0%
Geen profiel	100%	0%	30,8%	42,1%	0%

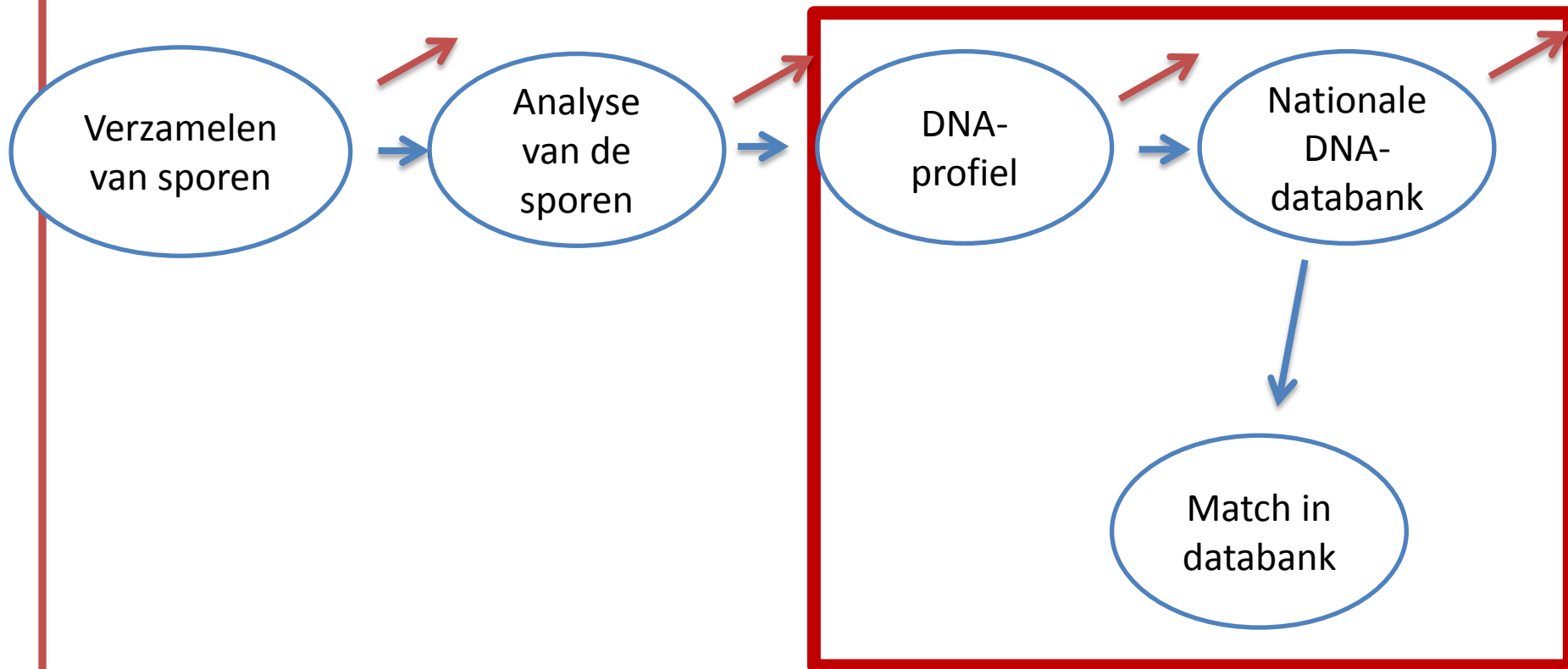
Resultaat van analyse

- Gevoel dat analyse dikwijls geen resultaat oplevert
- MC 17
 - Sporen zijn weinig bruikbaar (bv. voertuig)
- MC 30
 - Betere sporen: bloed

Bruikbaarheid

- DNA-proces

Uitval

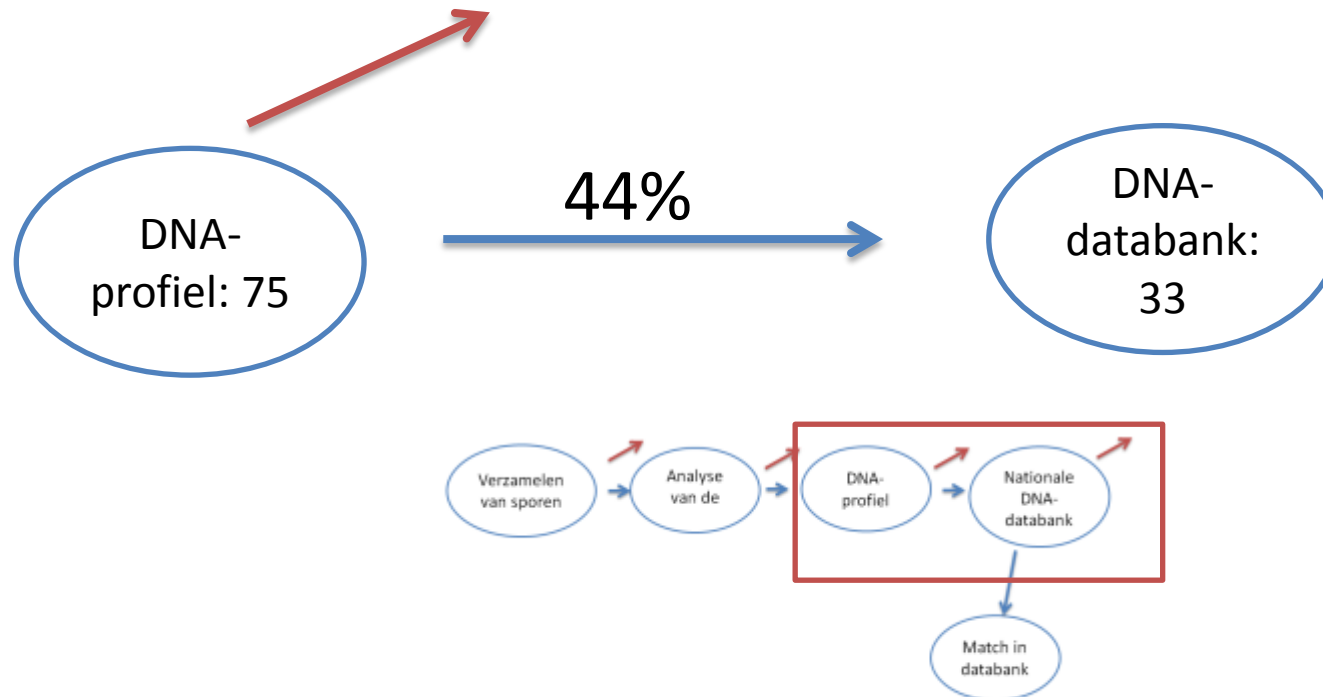
Bruikbaarheid

- Match binnen een dossier
 - 7 sporen matchen met verdachte
 - 5 sporen matchen met slachtoffer
 - 1 spoor match met verdachte en slachtoffer (mengprofiel)

Bruikbaarheid: DNA-databank

- DNA-profiel (5 missings)

UITVAL: 56%

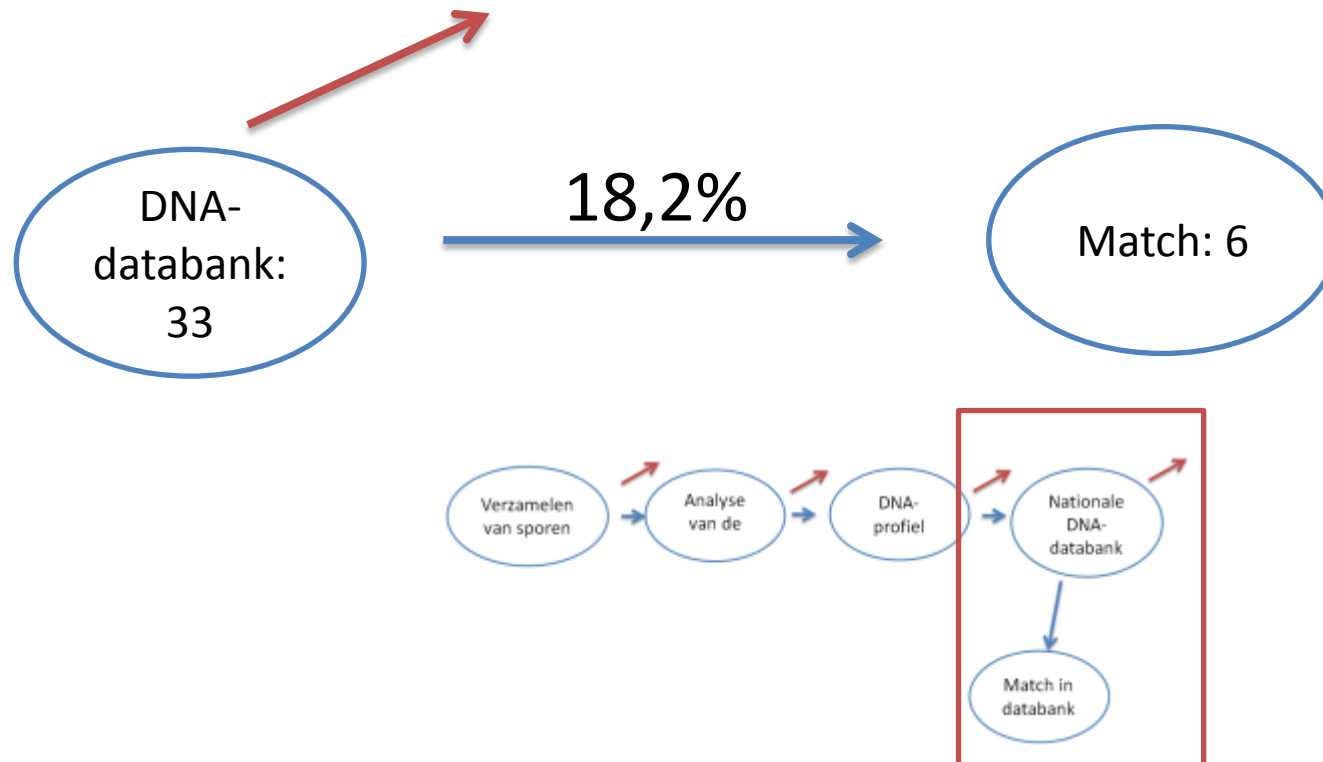
Bruikbaarheid: DNA-databank

- Geen verschillen tussen arrondissementen
- Geen verschillen tussen misdrijftypes
- Geen verschillen afhankelijk van het type spoor
- Significantie verschillen afhankelijk van het type profiel
 - ➔ Enkelvoudig profielen worden significant minder opgeslagen: hetzelfde profiel komt meerdere keren voor in één dossier

Bruikbaarheid: match in DNA-databank

- Match

UITVAL: 81,8%

Bruikbaarheid: match in DNA-databank

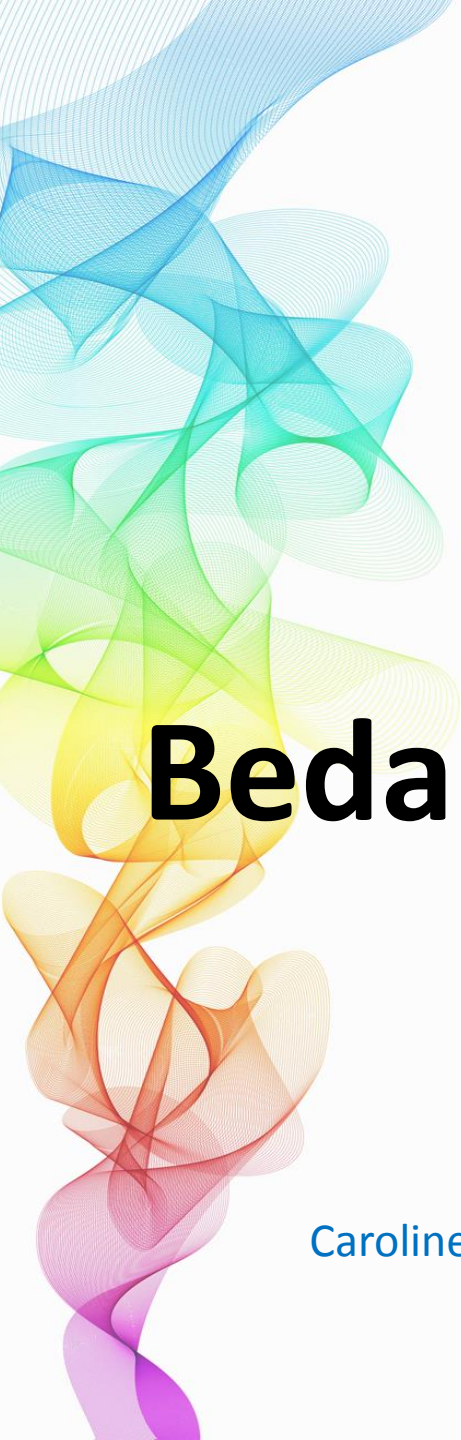
- Geen verschillen tussen de arrondissementen
- Verschillen tussen de misdrijftypes
 - Alle matches zijn voor diefstal braak
- Geen significante verschillen afhankelijk van het type spoor
- Geen significante verschillen afhankelijk van het type profiel

Bruikbaarheid

- Hoofddoel DNA- analyses = identificatie verdachte
- Sporadisch om iemand uit te sluiten
- In één dossier werd DNA gebruikt om een verklaring van het slachtoffer te bevestigingen
- Voeden databank

Conclusie

- Verzamelen > Analyse
 - Beleid
 - Tactische informatie
 - Verdachte
 - Nut voor het onderzoek
- In de volgende fases zijn er quasi geen verschillen te vinden
- Aanbevelingen
 - Profielen Slachtoffers
 - Samenwerking actoren
 - Bewustwording kostprijs

Bedankt voor uw aandacht

Caroline.stappers@just.fgov.be